

Kabay János

(Büdszentmihály, 1896. XII. 27. - Budapest, 1936. I. 29.)

gyógyszerész, üzem-vezető, feltaláló

A gimnáziumi tanulmányait követően 1915-ben a budapesti Műegyetemre iratkozott be gépészmérnök hallgatónak. Az I. világháború idején a katonai szolgálata miatt megszakította a tanulmányait. Belépett bátyja, Kabay Péter hajdúnánási Remény gyógyszertárába gyakornoknak. A Pázmány Péter Tudományegyetemen 1923-ban szerzett gyógyszerészi oklevelet. Bátyja gyógyszertárába visszatérve kémiai problémákkal is foglalkozott. Itt vetődött fel benne, hogyan lehetne a mákból az ópium fázis kihagyásával kivonni az alkaloidákat. A Gyógynövénykísérleti Állomás asszisztenseként ismét a máknövény foglalkoztatta. Munkája eredményeként 1925-ben szabadalmaztatott egy laboratóriumi eljárást a zöld mák alkaloidának a kivonására. Kelp Ilona vegyész felesége ennek a gyakorlati megvalósításához nagy segítséget nyújtott neki. A szülőhelyén 1927-ben épült fel az Alkaloida Gyár. A zöld mák csak 0,5% alkaloidát tartalmazott, ezért a gyártás nem volt nyereséges. Felismerte, hogy a mákszalma is nagyon jól hasznosítható. Az új eljárást 1932-ben vezette be. Szerette volna a termelési hozamot tovább növelni még jobb technológiai módszerrel. Azonban a siker évei rövidnek bizonyultak. Váratlanul sérvvel operálták. A fellépett tüdőgyulladás kezelésére adott injekció helye hamar elgennyedt, akkor ezt még antibiotikum nélkül nem tudták gyógyítani. Sírja a budapesti Farkasréti temetőben van. A mai Tiszavasváriban lévő gyárban emléktáblát, az ausztráliai Tasmánia szigeti Devonportban a halálának 50. év-fordulóján, 1986-ban emlékművet állítottak az emlékére.

Főbb munkái:

1. A Magyarorsz.-on termelt *Iris germanica* rhizomájának kémiai összetétele. Kísérletügyi Közl. 1927. 539-544,
2. *Radix althaeae* kémiai összetételének változása. M. Gy.tud. Társ. Ért. 1928. 19-23.,
3. A morphin magyar módszerű gyártásának ismertetése. M. Gy. tud. Társ. Ért. 1930. 226-234.,

Irodalom:

1. Acta Pharm. Hung. 1956. 1-11.,
2. Gyógyszerészet, 1976. 420-423, 1982. 190-191, 1986. 352.,
3. Dr. Zalai Károly: A m. gyógyszerészet nagyjai. Bp. 2001. 101.,